

**WELZIJN
MIDDELBURG**

Verlag webinar-serie met Lucas Meijs - deel 2 - 27 oktober 2020 Hoe maak je je vrijwilligerswerk virtueel? En daarmee voor meer mensen aantrekkelijk?

Via [deze link](#) kun je de opname van het webinar terugkijken.

Onze gespreksleider tijdens het webinar was onze collega Sacha de Koning. Deze organisaties deden mee aan het webinar: Manteling, Sociale Cliëntenraad Walcheren, SVRZ, Welzijn Middelburg, Werkgroep Gehandicapten Walcheren, Vrijwilligerspunt Vlissingen en Zorgstroom.

Sacha heet alle deelnemers en Lucas Meijs welkom. Lucas is hoogleraar vrijwilligerswerk aan de Rotterdam School of Management – Erasmus Universiteit.

Inleiding over virtueel vrijwilligerswerk

We starten met het bekijken van het [inleidende filmpje](#).

Lucas vertelt in deze inleiding dat er een enorm potentieel aan vrijwilligers vrijkomt, als de agenda van de vrijwilliger leidend is en niet meer die van de organisatie.

Vrijwilligerswerk kun je maken:

- Plaats onafhankelijk: net als dit webinar, we hoeven niet op dezelfde plaats te zijn.
- Tijd onafhankelijk: zoals vergaderen via WhatsApp: op je eigen tijd meedoen en antwoorden

Lucas benoemt daarbij 3 soorten tijd: 'vrije tijd', 'tijd die je over hebt' en 'verloren tijd'. Verloren tijd is de tijd waarin je bijvoorbeeld staat te wachten op het OV of wanneer je onderweg bent. Tijd die je over hebt is bijvoorbeeld wanneer je afspraak niet komt. Je kunt vrijwilligerswerk ook beschikbaar maken voor deze verloren tijd, denk aan korte teksten schrijven en foto's maken van dingen die mensen mooi vinden in hun wijk of dorp. Of voor de tijd die ineens over is als je op je eigen plaats of tijd kan bijdragen zonder eerst te hoeven plannen (bijvoorbeeld samen schrijven via google docs aan een beleidsdocument).

In gesprek

Als reactie op het filmpje geeft Lies van Stichting Werkgroep Gehandicapten Walcheren aan dat zij het prettig vindt dat ze nu niet hoeft te reizen: "Dit heeft te maken met mijn beperking. Als ik thuis kan blijven is dat voor mij makkelijker."

Lucas: "Ja, virtueel vrijwilligerswerk maakt het voor meer mensen aantrekkelijk, ook voor mensen met een beperking."

Lies: "Het vrijwilligerswerk gaat nu anders, het kan wel, over de telefoon, maar het is wel moeilijker als je elkaar niet kunt zien."

Lucas: "Is het op een bepaalde manier ook niet gemakkelijker, met het delen van een scherm zodat je veel beter kunt aangeven waar je het over wil hebben?"

Lies geeft aan dat de relatief hogere leeftijd van de mensen waar zij veel mee te maken hebben, daarbij een rol speelt. Voor veel oudere mensen is beeldbellen en zoomen nog moeilijk.

Lucas: "Interessant is dat we via deze crisis een aantal dingen versneld zijn gaan doen, beeldbellen is daar een voorbeeld van. Mijn advies voor vrijwilligersorganisaties is om deze trend van "wat kunnen wij virtueel doen" door te zetten naar de volgende 10 jaar. De gedachte dat je over 5 jaar iemand niet als penningmeester aanstelt omdat hij niet bij de vergaderingen op dinsdagavond kan zijn omdat hij dan nog onderweg naar huis is van zijn werk, is niet meer houdbaar. Die vrijwilliger kan gewoon inbellen en mee vergaderen – dat heeft deze crisis laten zien dat dat gewoon prima kan."

Sacha vult aan dat sommige mensen, zoals de mensen die bij Lies met vragen komen, hulp nodig hebben bij hun digitale vaardigheden. Marcella van Manteling beaamt dit in de chat: "Het is wel een uitdaging voor niet digitaal vaardige vrijwilligers."

Virtueel vrijwilligerswerk als extra kleur op het palet van vrijwilligerswerk

Lucas verduidelijkt: "Nu is virtueel vrijwilligerswerk actueel door de corona crisis, maar in lange termijn perspectief is het een extra ding dat je toe kunt voegen aan het palet van vrijwilligerswerk. Je kunt hiermee vrijwilligerswerk mogelijk maken voor mensen die aan huis gebonden zijn, mensen die lastig kunnen reizen, mensen die een paar keer per jaar naar hun huisje in Griekenland gaan, ouders met jonge kinderen, et cetera."

Lucas geeft als voorbeeld een organisatie in Den Haag die in maart mondkapjes is gaan maken om in dozen van de Voedselbank te stoppen. Deze organisatie is dit vrijwilligerswerk nu langzaam plaats onafhankelijk aan het maken. Ze hebben uitgeschreven hoe je dit thuis kunt doen. Vrijwilligers met een naaimachine thuis maken de mondkapjes aan de hand van deze instructie en komen ze langsbrengen. De ruimte van je organisatie kun je dus uitbreiden naar in dit geval de mensen thuis. "En dat is allemaal niet zo revolutionair hoor, maar we ontdekken nu tijdens deze crisis hoe makkelijk het eigenlijk kan. En ja, natuurlijk is het veel gezelliger om met elkaar sámen die dingen te maken, maar... ze moeten wel gemaakt worden. Zet ondertussen samen muziek aan via zoom, via zoom kun je ook bij elkaar zijn of gewoon in gedachten, zet die knop om denk: we zijn nu met z'n allen op 20 plaatsen die dingen aan het maken! Dat is ook samen."

Probeer het gewoon, het geeft niet als er wat iets mis gaat, ook in normale gesprekken gebeuren soms dingen

Nicolette van Manteling en Lucas wisselen van gedachten over de mogelijkheden die virtueel vrijwilligerswerk kan bieden voor maatjescontacten. Via WhatsApp videobellen bijvoorbeeld: als je het een tijdje doet, wordt het ook gewoner om op die manier contact te hebben.

De ondersteuning bij minder digitaal vaardige cliënten en vrijwilligers komt hierbij ter sprake. Franca van Zorgstroom deelt: "Bij ons inventariseren de medewerkers in de thuiszorg welke hulp cliënten hierbij nodig hebben, daarna gaan er vrijwilligers naar hen toe om met name WhatsApp videobellen op te zetten en ook de mantelzorgers uitleg te geven."

Lucas: "Het is ook een kwestie van het met elkaar aandurven en het gewoon proberen. Als het gesprek niet meteen lukt, omdat iemand nog niet op een knopje heeft gedrukt: is helemaal niet erg. In normale gesprekken gebeuren soms ook dingen."

Wat kun je plaats- en / of tijd onafhankelijk maken?

Vraag je als organisatie af: Hoe kun je ervoor zorgen dat het vrijwilligerswerk niet op de tijd en de plaats van de organisatie hoeft te gebeuren? Hoeveel van onze "vaste regeltjes" kunnen we schrappen?

Marischka van de Sociale Cliëntenraad Walcheren geeft aan dat het opzoeken van

informatie over bepaalde onderwerpen een goed voorbeeld is van een taak die plaats én tijdonafhankelijk is. Bij de contacten met hulpvragers is het vrijwilligerswerk wel meer aan tijd gebonden, namelijk de spreekuur tijden, maar dit contact kan wel plaats onafhankelijk zijn: je kunt elkaar ook bellen, je hoeft niet fysiek bij het spreekuur aanwezig te zijn.

Lucas: “Bedenk dat je ook als vrijwilligerscoördinator “virtueler” met je vrijwilligers kunt communiceren, bijvoorbeeld via WhatsApp. Het maakt het veel makkelijker voor mensen om mee te doen met een discussie, rapportage of vergadering.”

Breakout rooms

Sacha verdeelt de deelnemers over twee “breakout rooms”, dit houdt in dat de deelnemers in twee kleinere groepen met elkaar gaan praten onder begeleiding van Rianne en Janneke. Lucas schuift bij beide groepen even aan. Na afloop delen de groepen met elkaar wat er besproken is.

In groep 1 kwam naar voren dat iedereen in de groep open staat voor virtueel vrijwilligerswerk. Het blijkt niet zo eenvoudig om in korte tijd te bedenken hoe je dit kunt vormgeven, maar iedereen wil er graag energie in steken om hier verder over na te gaan denken. De ondersteuning bij de ontwikkeling van digitale vaardigheden wordt daarbij als een belangrijk aandachtspunt gezien door de groep.

In groep 2 werd duidelijk dat virtueel vrijwilligerswerk zeker als aanvulling heel mooi is, met als groot voordeel dat je daarmee nieuwe groepen vrijwilligers in je organisatie welkom kunt heten. Voorbeelden van activiteiten die vrijwilligers ook virtueel kunnen invullen zijn:

- het voorlezen van een boek via zoom, of vooraf opgenomen
- een muzikervrijwilliger die een optreden via zoom verzorgt of vooraf een opname maakt
- een vrijwilligersfunctie als coaching kun je ook goed virtueel invullen

Franca van Zorgstroom noemde in groep 2 ook de maatjes en bezoekvrijwilligers die uit het zicht verdwijnen, door een verhuizing of studie in het buitenland. Als je hen de mogelijkheid biedt om via beeldbellen wel nog contact te houden, dan kunnen deze vrijwilligers in beeld blijven voor een cliënt, wat heel waardevol kan zijn.

Lucas noemt in dit verband een mooi voorbeeld: Adopt a grandparent. Hier is veel informatie over te vinden, bijvoorbeeld [dit nieuwsartikel](#) waarin wordt gesproken over een toename aan virtuele vrijwilligers voor dit project tijdens de corona.

Filmpjes en foto's

Lucas deelt nog een aantal goede ideeën met ons. “Laat een van je supervrijwilligers een filmpje maken waarin hij vertelt over hoe hij het vrijwilligerswerk aanpakt – dat kun je nog jaren gebruiken tijdens introductiedagen voor nieuwe vrijwilligers. Ook trainingen kun je plaats- en tijdonafhankelijk maken. Maak de kennis beschikbaar in filmpjes en gooi ze op een intern YouTube kanaal. Interview je vrijwilligers, laat ze hun kennis delen.”.

“Je kunt virtueel ook goed input verzamelen van bewoners of je doelgroep. Vraag bijvoorbeeld aan mensen om foto's te maken van wat zij vinden dat er in hun dorp verbeterd kan worden. Post deze foto's op een centrale website en maak er een paar weken later een verhaal omheen. Vraag concrete dingen, zoals welke verkeersonveilige situaties ziet u, maak er een foto van. En na een paar weken kun je foto's vragen over: welke sociaal onveilige situaties ziet u? En welke dingen vindt u mooi?”.

Hoe van start?

Bea van SVRZ vraagt hoe we morgen het beste van start kunnen gaan, hoe pakken we het aan om vrijwilligerswerk virtueel te gaan maken?

Lucas geeft aan dat je kunt beginnen met de vraag stellen: welke dingen doen we op kantoor

op gezamenlijke momenten die we niet zo hoeven te doen? Waar hoeven we niet op dezelfde tijd voor te zijn en niet op dezelfde plaats voor te zijn? Maak daar een lijstje van. En ten tweede: nodig eens een paar 16-, 17- en 18-jarigen uit, leg hen uit wat je doet en vraag aan hen: hoe kunnen we dit via de telefoon, online of op andere manieren doen?

Franca van Zorgstroom geeft aan ook je vrijwilligers te vragen naar hun ideeën hierover. En Rianne vult aan: "Zoek ook een enthousiaste collega op, die goed met je mee kan denken, begin samen aan zo'n lijstje."

Lucas: "Laat de soms wat vreemde verplichtingen van tijd en plaats los, maak het wat minder strikt allemaal, verzin samen nieuwe mogelijkheden!"

Sacha bedankt Lucas en alle deelnemers en vraagt naar de reacties op het gesprek van vanavond.

Op 26 november om 19.00 uur ontmoeten we Lucas Meijs weer online, voor deel 3 van de webinar-serie. Het thema is dan: "Het nieuwe besturen: hoe bestuur je in 4 uur per week?"

Vrijwilligerscoördinatoren en bestuursleden zijn van harte welkom, meld je s.v.p. aan via vrijwilliger@welzijnmiddelburg.nl / 06 - 5165 1962.